

UJSÁG

Politikai napilap.

Az Országos Függetlenségi és 48-as Kossuth-Part Erdélyrészi Hivatalos Lapja.

Vasuti baleset a kolozsvári vonat mentén.

Minek örvend az osztrák?

Kolozsvár, dec 30.

A marosvásárhelyi függetlenségi párt elhatározta, hogy az osztrák ipart teljességben bojkottálni fogja. Nem első eset, hogy magyar testület — politikai és társadalmi — ilyen határozatot hoz és reméljük hisszük, hogy nem is az utolsó.

Eszünkbe jut itt Heinének egy költeménye, mely pompásan illik a magyar viszonyokra. Leírja a költő, hogy kinos álma volt. Azt álmolta, hogy egy kellemetlen ember ült mellette az asztalnál, ahol borozott. A kellemetlen fickó folyton molesztálta, belékötött. A költő ütötte-verte, csipte, rugta, hogy kellemetlen és impertinens szomszédjától szabaduljon és végre felébredt. És akkor vette csak észre, hogy egész teste fájt. Álmában ugyanis önmagát ütötte, rugta, csipte, úgy, hogy mire fölébredt, egész teste tele volt kék-zöld foltokkal.

Szakasztottan olyan helyzetben van a magyar nép is. Kellemetlen szomszédunk van, akinek impertinenciái, melyet velünk elkövetett, se szeri, se száma. S mi is, mint az álmódó világpoéta, ütjük-verjük, csipjük-rugjuk — saját magunkat. A különbség csak az, hogy mi nem álomban, hanem a szomorú valóságban tesszük ezt az oktalanságot.

Mi itt harcban állunk nem az impertinens szomszédal, hanem saját magunkkal. Az egyik nagy csoport csak a nemzeti követelmények mellett foglal állást és ezért harcban áll azokkal, a kik csakis és kizárólag a választói reformot kö-

vetelik. A kormány harcban áll az ellenzékkel s fenekedik, mondván, hogy majd csak legyüri azt. Erőszakoskodásaival száz sebet üt az alkotmányon. Az ellenzék viszont harcban áll a kormánnyal s védi, a mint tudja az alkotmányt, a mely védelem voltaképpen a kormány kötelessége volna. A békeakció csigamódon halad előre, sőt — ha a kormány tenykedéséből indulunk ki — rákmódra, visszafelé. Sehol egy közös alap, egy közös elv, a melyben az egész ország népe, a pártok, a kormány és az ellenzék egyesülhetne. Csoda-e, ha száz sebből vérzik az ország, a mely sebet mind magunk ütjük?

Ez az, a minék az osztrák örvend.

Századok óta prédái vagyunk Ausztriának. Politikai és gazdasági függésünk járma alatt nyögünk. Vértünk, zsirunk Ausztria testét hizlalja. S most, hogy elérkezett volna a felszabadulás ideje, a mikor a pártközi egyesülés és a függetlenségi párt megerősödése olyan viszonyokat teremtett, amelyek új érárt vannak hivatva teremteni, mi saját magunkat sebezük, vérezzük. S az osztrák Michl ott áll a hasát tartva nevéttében. Kimondhatlanul örvend annak, hogy mi most harcban állunk önmagunkkal. Hadd vágja-üsse, sebezze magát a magyar — mondogatja magában — és tovább hizlalja testét a mi zsirunkon.

Hol van hát legalább egye lenegy közös alap, közös elv, amelyben egyesülhetünk s szembeszállhatunk az osztrákokkal? A marosvásárhelyi függetlenségi párt határozatában benne van ez az elv. Csoportosuljunk legalább gazdasági érdekeink megvédése érdekében. Hadd legyen

jelszó az, amit a marosvásárhelyi magyar párt kimondott. Bojkottáljuk az osztrák ipart. Hisz minden mód, alkalom, lehetőség meg van adva arra, hogy ezt az elvet valóvá tegyük. Az Országos Iparegyesület s a többi ipari és kereskedelmi testületek mind arra vannak hivatva, hogy a magyar gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeket megvédjék. S e derék testületek el is követnek mindent, hogy hivatásuk magaslatára emelkedjenek. Csak közös akaratra van szükség és arra, hogy a magyar nép megismerje a maga érdekekeit s megvalósítsa az elveket, amelyeket e testületek képviselnek és védnek.

Az osztrák ipart bojkottálni kell, még akkor is, ha az ipartermékeket, amelyeket külföldről kell behozni, mert a mi iparunk a szükségleteket nem fedezi, más országokból hozatjuk is Ausztria kizárásával. Csak akarat kell hozzá. Hát még ha ezzel a bojkottal a magyar ipart föllendítjük! Az pedig első, legtermészetesebb következménye volna az osztrák ipar bojkottjának.

Akkor azután az osztrák szomszéd örvendezése megszűnne és vége volna örömujjongásának. Mert ennek az elvnek megvalósítása és következetes végrehajtása az osztrák zsebeket érintené és ez az egyetlen dolog, ami az osztrákoknak fáj és ami kissé észre is térítené.

Ugy, amint az összes osztrák pártok egyetértének a magyargyűlöletben, Magyarország sokat szenvedett népe is egyetérthetne a maga érdekeinek megvédésében. S ez volna a legszebb győzelem, melyet az osztrákok fölött aratni fogunk.

Megnyilt az Ujévi nagy vásár

Koronás Aruház: Deák Ferencz u. 13. szám.

sen ujonan berendeztem. Raktáron tartok; mindennemű emlék tárgyat, játékokat, házi czikkeket, porcelán és üveg áruk! fényűzési árukat, utazó czikkeket, bőr áruk, munka és virág kosarakat, fehérneműk stb. Bámulatos olcsó árak! Pontos kiszolgálás! Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

4727

Számos látogatást kér LAKATOS JÓZSEFN É.

Mindenféle borok, likörök, cogna cok,
déli gyümölcs és czukorkák kaphatók

Fuhrmann Károly

fűszer és csemege kereskedésében
Kolozsvár

1 lit. kitünő eredélyi ujbör 28 kr.

1 lit. Rum 70 krtól.

1 lit. jó szilvorum 90 krajczár.

— **Bánffy Dezső báró Désen.** A szamosvölgyi vasut ülésén megjelent br. Bánffy Dezsőt, párthivei dr. Torma Miklós volt alispán pártelnök vezetése mellett, számos tagból álló küldöttség által üdvözölték, mely alkalomból a küldöttséget vezető Torma Miklós az ő sajátosságát alkotó ékesszavakban adott kifejezést azon ragaszkodásnak, a melylyel az újpárt Szolnok-Doboka megyei hívei mindenkor a legváltozatlanabb mérvben viseltetnek szeretett pártvezérük br. Bánffy Dezső iránt, kívánva neki munkássága sikerének legteljesebb örömét és családjával együtt beldog új évet.

A pártvezér, midőn megköszönte hívei jó kívánságát, ismert közvetlenség-gel esztelent a nemzet mai, szenvedésekkel és nyomorral telt, szomorú helyzetét és azon nézetének adott kifejezést, ha késő is, de csak egy alapon, a felirat alapján lehet és kell megoldást reményelni, mert bármennyire is fekete és reménytelen a helyzet, a nemzet igazának, miután az a törvényben és az ősi alkotmányban gyökerezik, a nemzet kirtartása mellett előbb-utóbb győzni kell.

— **A válság.** Béketárgyalásokról szintén erősen folynak sugdolózások, de ezekből hír nem vetődik ki a porondra, melyet a kormány foglal el erőszakoskodásainak és melyet az ellenálló törvényhatóságok tiltakozásának zaja tölt be. Gróf Andrassy Gyula ma délben ismét találkozott Nemzeti kapujában Lukács Lászlóval és hosszasan értekeztek. A kaszinóban azt híresztelik, hogy január első hetében a béketárgyalások kész eredménye ott lesz az ország előtt, hogy milyen alapon remélik ezt, az is kiderül hamarosan. Eddig azonban teljes a bizonytalanság.

Táviratok

Kossuth cikke.

Budapest, dec. 29.

Kossuth Ferenc a „Magyarország“ mai számában vezércikket közöl, melyben meggyőző érveléssel fejtegeti, hogy a póttartalékosok behívása csak a törvény félremagyarázásán alapulhat.

Nem lehet ugyanis feltételezni, — mondja Kossuth cikkében — hogy a törvényhozó olyan jogot adott volna a végrehajtó hatalom kezébe, melylyel legszentebb és legerősebb jogai kijátszhatók legyenek.

Lukács sikertelen békeakciója.

Budapest, dec. 29.

Lukács László és Andrassy Gyula között folyt tanácskozásból kiszivárgott hírek szerint Andrassy kijelentette Lukács Lászlónak, hogy nem elégzik meg a restitutio in integrummal és a békekötés, sine qua non-jának azt tartja, hogy oly alkotmánybiztosítékok állittassanak fel, melyek a sérelmeknek még lehetőségét is kizárják. Lukács erre vonatkozólag odanyilatkozott, hogy ez irányban előterjesztést tesz ugyan a királynak, de nem tartja elérhetőnek.

Andrassy továbbá Lukácsnak a katonai kérdésekre vonatkozó propositióit sem tartja kielégítőn.

mert azok szerinte csak általánosságban mozognak.

Bűnvádi feljelentés egy megyefőnök ellen

Szolnok, dec. 29.

Kerekes Géza főügyész a szolnoki függetlenségi párt elnöke a megyei törvényhatósági bizottsághoz indítványt nyújtott be, hogy **tegyen bűnvádi feljelentést Lenk Gyula főispán ellen hatóság elleni erőszak és magánlaksértés címén**, miután a megyeházára erőszakkal betört és a közgyűlési terem ajtajáról a pecsétet önhatalmulag leszakította.

Az indítványt a mai közgyűlésen egyhangulag elfogadták.

Kerekes Géza továbbá meginterpellálta az alispánt, hogy miért nem nyitotta ki a közgyűlési terem ajtaját közvetlenül a csengetés után. Az alispán válaszában, a ki arra hivatkozott, hogy az erőszakkal szemben tehetetlen volt, tudomásul vették és végül Almássy Imre indítványára a közgyűlés kimondotta, hogy Lenk Gyula kiküldött főispán installációját törvénytelennek és semmisnek tartják.

Nincs installáció.

Ipolyság, dec. 29.

Hontmegye mai közgyűlése határozatilag kimondotta, hogy Szabó Mihály kiküldött főispánt nem installálja, azeknek neveit, a kik a megyefőnök által összehívandó közgyűlésen megjelenni, fekete márványtáblára fogják vésetni.

Egyben Selmezbányát hazafias magatartásáért táviratban üdvözölték.

Egy főispán bucsuja.

Nagy-Enyed, dec. 29.

Alsófehérmegye mai közgyűlésén felolvasták Zeyk főispán bucsulevelét, mely alkalommal a főispánnak lelkes ünneplésben volt része. A közgyűlés határozatilag kimondta, hogy a távozó főispán érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja.

Egy felfüggesztett alispán visszahelyezése.

Sátoralja Ujhely, dec. 29.

Zemplénmegye mai közgyűlése Meczner Béla indítványára egyhangulag kimondta, hogy Dókus alispán felfüggesztését törvénytelennek tartja, őt állásába a törvényhatóság visszahelyezi.

Erre küldöttség ment az alispánért, a kit óriási lelkesedéssel fogadtak.

Dókus elfoglalva az elnöki széket jelentette, hogy a zempléni főispán lemondott, miután azonban lemondását tudomásul nem vették, továbbra is megmaradt helyén.

A közgyűlés ezután kimondta, hogy a közgyűlés elnöki tisztét csupán az alispán vagy annak helyettese töltheti be.

Rendőrok a megyeházán.

Budapest, dec. 29.

Ma érkezett Rudnay főkapitány válasza Beniczky János alispán amara rendőrség a megyeházáról vonja be.

A válaszban Rudnay arról értesítette az alispánt, hogy a rendőrséget csakis Laszberg rendeletére fogja bevonni. Beniczky ezért Laszberghez fog ez ügyben fordulni.

A békésmegyei installáció.

Gyula, dec. 29.

Ma érkezett Kresmarik János kinevezett főispán Gyulára, hogy holnap installációra szükséges intézkedéseket tegye.

A megyeház területére 65 cseört rendelték ki, holnap pedig egy század huszárság érkezik Nagyváradról.

Az installáció napjára izgalmas események várhatók, miután el vannak készülve a beiktatás minden áron való megakadályozására.

A csanádi alispán.

Makó, dec. 29.

Farkas Lajos, kit a Csanádmegyére küldött megyefőnök az általa felfüggesztett Hervay alispán helyettesének nevezett ki, ma megjelent az alispáni hivatalban s felhívta Hervayt a hivatal átadására.

Hervay alispán kijelentette, hogy állását nem hagyja el, mert Cseresznyést törvényes főispánnak el nem ismeri s csak az erőszaknak enged.

A megyei tisztviselők fizetése.

Buda-pest, dec. 29.

Szabolcsmegye közönsége ezer koronát adakozott, amelyből a tisztviselők fizetését fogják fedezni. Így tehát a dotáció megvonása dacára a tisztviselői kar meg fogja kapni januári fizetését.

Részletek az ungvári beiktatásról.

Ungvár, dec. 29.

Bernáth Zsigmond megyefőnök installációja ma volt napirendre tűzve, ennél nagyobb karikatúrát Magyarország még nem látott.

Az alkotmányvédő bizottság d. e. 9 órakor a Korona szállóban gyülekezett, ahol tiltakoztak a mai törvénytelen installáció ellen. A gyűlés megható ünnepiességgel folyt le. A bizottsági tagok a vármegye házára vonultak és állást foglaltak a csendőrség és katonaság sora mellett. 2 század gyalogos és 150 csendőr zárta el a megyeháza környékét. A megyebizottsági tagok nyugodtan várták a történéseket. 10 órakor elindult Bernáth Zsigmond megyefőnök, Rónay bányatanácsos lakásáról, a bányatanácsossal és kíséretével. Ilyen menet még nem látott a világ. Elül egy hatalmas gyászlobogót vittek, utána a diszbandérium: suszterinasok szamarakon lovagoltak, azután egy malaclopó cigánybanda jött, majd a kutyapécér lovon, kezében sintér dróttal és egy kutyafogó ládával, amely fekete-sárgán volt festve, azután egy koporsó következett, melyre ez volt írva:

Itt nyugszik Bernáth Zsigmond bazaaruló bitang.

A koporsó tele volt váltókkal,

gyengéd célzásul arra, hogy miért lett megyefőnök Bernáth Zsiga.

Ezután következett huszárságtól és csendőrségtől körülvéve a megyefőnök titkárával egy kocsiban. A néptömeg egész útjában szidalmazta.

— Elcsapott főhadnagy! Bitang! Gazember! Hazaáruló!

Negyed óráig tartott ez a csadalu, közben a cigánybanda a Gotterhaltét és ezt:

„Zsiga gyere ki; Zsiga nem gyött ki, Megállj Zsiga, megbánja ezt valaki.“

Az egész idő alatt a templomokban a lélekharang szólott.

A megyefőnök megérkezvén, felöregte a közgyűlési termet, melyben már a lezárás előtt feldöntötték a kályhát, szerteszórták a padokat. A megyefőnök várt egy darabig. És ámbár az előző napon bejáratta ügynökeivel az egész környéket és fűt-fát ígért a biz. tagoknak, hogy vegyenek részt az installáción, nem akadt egyse, ami becsülendőbb, mert igen sok kincstári szállítóval van összeköttetésben. Végre is megunva a várakozást, kiuevezte titkárárt főjegyzőnek, letette kezébe az esküt és a jegyzőkönyv vezetésére is a titkárárt bizta meg, bezárta az üres közgyűlést, ugyanolyan diszkiséréttel távozott, mint a minővel érkezett. D. u. főjegyzőnek elutazik, az ungváriak megvárják, hogy is jön vissza.

Az egész időről Toldi Miklós mellett Szászrégen, dec. 29.

Csobán Vaszi hudák lakost az elmúlt éjjel az országúton haladva két farkas támadta meg.

Csobán nem vesztette el lélekjelenlétét és szembeszállt a fenevadakkal.

Az egyik reárohánó farkast késrel oly szerencsésen találta, hogy azonnal elpusztult. A másik kisebb farkast torkonragadva magával vonszolta a legközelebbi faluig, a hol a fellármázott lakosság fejszékkel agyonverte.

Az orosz forradalom.

Budapest, dec. 29.

Pétervárról jelentik: A sztrájkoló vagy kizárt munkások száma körülbelül 35000, de legfeljebb 8000 van felfegyverkezve.

A többi most fegyverkezik, s ha a kormány meg tudná őket a sztrájkolók terrorizmusa ellen védeni, mind dolgoznának. De a terrorizmus is engedett.

A helyőrség újból megapadt, mert 6 zászlóaljat küldtek ismét Moszkvába. A forradalmak vidékre tették át működésük központját.

Pétervárról jelentik: Odesszában újra kihírdették az orstomállapotot, mert Szebasztopolban újabb zavargás tört ki. A rendőrség százával tartóztatja le a zendülőket.

Moszkvából jelentik: Az ágyutüz ma gyengült. A tüzérség mintegy 20 házra lövöldözött, amelyekből az őrzőkre több ízben rálöttek. A forradalmárok kiáltványokat

terjesztenek városszerte, a melyben kijelentik, hogy ma fegyverszünet lesz, de holnap a harc újból kezdetét veszi. Az utcák, amelyekben barrikádok vannak felállítva, igen szomorú képet nyújtanak. Szerteszét szétronsolt kocsik hevernek.

A Borba című lapot a hatóság további intézkedésig beszüntette. Ma az itteni központi forradalmi bizottság tagjait letartóztatták. A bizottság levelezéseit, bombáit és pokolgépeit elkobozták. Ezenkívül 10 forradalmárt letartóztattak. A forradalmároknál sok bombát találtak. Ma egy ismeretlen asszonyt tartóztatnak le, akinél két bombát találtak. Mintegy 300 felfegyverkezett emberből álló tömeg behatolt a rendőrfőnök lakásába és megölte azt. Mintegy ezer felfegyverkezett emberből álló másik csapat támadást intézett a rendőrség épülete ellen, de visszaverték őket. 200 élelmiszerral telt kocsit a lázadók szétromboltak és az élelmiszert elhurcolták.

A prefektus elrendelte, hogy aki a táviró vagy telefonvezetéket megsérteni akarja, rögtön löjje le. A prefektus a szemsztvok községtanácsának és a hatósági testületek gyűlésein kívül minden nyilvános gyülekezetet betiltott. Ma reggel több gyárban újra megkezdték a munkát. Hirszerint holnap a nyomdászok munkába állanak. — A munkás küldöttségek tanácsa az éjjeli gyűlést tart, hogy a munka megkezdéséről tanácskozzék. A legutóbbi napok harcainak az orvosszövetség elnökségének jelentése szerint 105 halott és 650 sebesültje volt. — A Sulokwy negyed halottasházában mintegy 1000 hulla fekszik, a melynek azonosságát még nem konstataáltak.

Hírek.

— **(A vármegyék hivatalos lapjai.)** Tisza István idejében lépett életbe az a reform, a mely szerint a vármegyék hivatalos lapot adnak ki, s ebben teszik közzé az összes rendeleteket, utasításokat. Persze most, hogy a kormánytól származó rendeletek a törvényekkel ellenkeznek, a hazafias alispánok megtagadták a belügyi kormány rendeleteinek a vármegye hivatalos lapjában való közzétételét. Ennélfogva Kristóffy főadminisztrátor azt a rendeletet küldte valamennyi vármegye alispánjának, hogy rendeleteit a hivatalos lapjában, esetleg külön kiadásban is azonnal közzétettesse. Erről az intézkedésről negyvennyolc óra alatt jelentést vár. Vajjon, hogy fog szólni Dózsa Endre Kolozsvármegye alispánjának jelentése a belügyi ügyvivő rendeletére?

— **(Távozó tábornok.)** Ruprecht Henrik vezérőrnagy, a kolozsvári VI. honvédkerület parancsnoka, kit a király Pozsonyba helyeztet át az ottani honvédkerület parancsnokaként, tegnapi bűcsut a tisztikartól. Ruprecht tábornokot nemcsak a tisztikar, de Kolozsvár egész közönsége őszintén tisztelte és szerette s távozását mélyen fájlalja. Ruprecht tábornok tisztelére tegnap este bucsu lakomára gyűlt egybe a kolozsvári helyőrség tisztikara a New-York szálló földszintjén.

vári 21. honvédgyalozezred zenekara játszott Borsay karnagy vezetésével.

— **(Kolozsvár közbiztonsági állapota.)** A télviz beálltával a külvárosokban módfelett felszaporodik minden évben azoknak a csavargóknak a száma, kik hely- és foglalkozás nélkül csak a közbiztonság állandó veszélyeztetésére huzódnak be vidékről a városba. A rendőrségnek sok bajt okoz ez a felgyülemlett csirkefogó had. A közönségnek pedig személyi és ingóságai biztonságát állandóan veszélyeztetik. A tavalyi év tanulságul szolgálhat e tekintetben arra nézve, hogy ezeknek az állapotoknak megakadályozására szigorú óvintézkedéseket tegyenek. Ezt belátta dr. Rimóczy József rendőrkapitány a bűnügyi ügyek vezetője és elrendelte, hogy razziait tartsanak a külvárosok sötétebb zugáiban. A razzia megejtésével Philippi Gyula rendőrbiztost bizta meg, ki délután 5 órakor szállt ki 6 polgári rendőr és 1 közrendőr kíséretében. — Legelőbb Pata-utca környékére mentek, onnan „dusan megakadályozva“ a kétvízközi sötét utcákba látogattak el, majd a Fellegvár alatti részt kutatták fel. Az eredmény meglepő volt. Letartóztatott összesen 24 személyt, mind olyanokat, kik már ki voltak többször tiltva a város területéről lopás, verekedés vagy egyéb más bűntett miatt. A letartóztatottak egyike nő, egy lopás miatt vidékszerte körözött személy, kinek elfogatása már magában véve nagy nyereség a közbiztonsági állapotokra nézve. A megejtett razzia sikere egyedül Philippi Gyula rendőrbiztost illeti meg. Az ő tapasztalata s a viszonyokkal való ismerős volta eredményezték, hogy Kolozsvár külvárosait egyelőre bizonyos mennyiségig megszabadították a közveszélyes egyenektől. A letartóztatottakat egyelőre a városi fogdába helyezték el.

— **(Az új évi üzletzárás.)** A közönség figyelmét szükségesnek tartjuk felhívni arra, hogy az üzletek újév első napján a rendes szokásnak megfelelőleg zárva legyenek. A közönség figyelmébe kell ezt ajánlanunk annál is inkább, mert vasárnap előzi meg január elsejét. Vasárnapra pedig fel van függesztve a munkaszünet ép olyan korlátozással, mint a karácsonyi előtti vasárnapon volt.

— **(Vasuti baleset a kolozsvári vonat mentén.)** A kolozsvári vonat mentén Karcag és Kisujszállás állomások közt nagy vasuti baleset történt. A nyílt pályán két vonat összetört. A vágányt elzárta s így a vonatok csak átszállással közlekedhettek. Az 543-as tehervonat P-Ladány állomásról a rendes időben indult Kolozsvár felé, s közvetlen utána eresztették a gyorsvonatot. — A két vonat Karcag állomásra érkezett, honnan a rendes időben indult tovább. Alig néhány kilométernyi ut után az előlhaladó vonat mozdonyvezetője észrevette, hogy a rendes menetsebességet nem bírta tartani. A vonatot nagy veszély fenyegette, mert ki volt téve annak, hogy a másik vonat utóléri s az összeütközés elkerülhetetlenné válik. A következő pillanatban a mozdony forrása megrepedt s a repedésen át a forró víz és gőz mind kiömlött. A vonat megállott. A sűrű ködben siettek a vonat végére, hogy a közeledő vonatot feltartóztassák. Késő volt. A vonat már odaért, nem látva a ködtől az akadályt s teljes erővel bele-szaladt az előtte levő vonat kocsijaiba. Az összeütközés következtében két kocsi kisiklott, négy pedig darabokra tört. A személyzet közül senki sem sérült meg. Az összetört kocsik közt volt azonban

